

S M J E R N I C E

ZA IZRADU NOVOGA ZAKONA O ELEKTRONIČKIM KOMUNIKACIJAMA

I. STANJE POSTOJEĆEG PRAVNOG OKVIRA U TELEKOMUNIKACIJAMA

Važeći Zakon o telekomunikacijama u Republici Hrvatskoj donesen je 30. srpnja 2003. godine (NN 122/03. i NN 158/03. – Ispravak Zakona), a stupio je na snagu 7. kolovoza 2003. godine. Taj je Zakon prije svega bio izrađen u skladu s regulatornim okvirom Europske unije u telekomunikacijama iz 1998. godine. U međuvremenu je Europska unija 2002. godine donijela novi regulatorni okvir za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, pri čemu se izraz "elektroničke komunikacije" upotrebljava umjesto pojma "telekomunikacije" jer uključuje i radiodifuzijske mreže. Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s ovim regulatornim okvirom iz 2002. godine predstavlja sastavni dio obveza Republike Hrvatske u procesu pregovora za punopravno članstvo u Europskoj uniji.

Važeći Zakon o telekomunikacijama dopunjavao je tri puta, u studenom 2003. (NN 177/03.), u travnju 2004. (NN 60/04.) i u svibnju 2005. godine (NN 70/05.), kad su donesene najnovije izmjene i dopune tog Zakona. Svrha najvećeg dijela tih izmjena i dopuna bila je upravo usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s regulatornim okvirom EU-a iz 2002. godine.

Međutim, mjerodavna pravna stečevina EU-a iz 2002. godine u međuvremenu je također dopunjavana, i to, na primjer, donošenjem Direktive o pohranjivanju podataka (Direktiva 2006/24/EZ) iz 2006. godine.

Slijedom navedenog pokazale su se nužnim daljnje izmjene i dopune važećeg pravnog okvira u telekomunikacijama, kako bi se postigla potpuna usklađenost s mjerodavnom pravnom stečevinom EU-a koja je danas na snazi. Na temelju analize važećeg Zakona o telekomunikacijama i pripadajućih provedbenih propisa Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka utvrdilo je da se te izmjene i dopune najprimjerenije mogu ostvariti donošenjem u potpunosti novog zakona kako bi se, uz ostalo, i svi zakonski pojmovi i definicije uskladili s pojmovljem i definicijama koje se upotrebljavaju u važećem regulatornom okviru EU-a iz 2002. godine. To će se ponajprije odraziti i u nazivu novog zakona koji će se zvati Zakon o elektroničkim komunikacijama.

II. TEMELJNA NAČELA ZA IZRADU NOVOGA ZAKONA O ELEKTRONIČKIM KOMUNIKACIJAMA

Potpuno usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a prioritetni je cilj Republike Hrvatske u procesu ispunjavanja uvjeta za punopravno članstvo u Europskoj uniji i predstavlja uvjet za zatvaranje pregovora u poglavlju 10. Informacijsko društvo i mediji, koje obuhvaća i područje elektroničkih komunikacija. Vremenski plan usklađivanja u ovom području pregovora uključuje donošenje novog Zakona o elektroničkim komunikacijama početkom 2008. godine, što podrazumijeva i zamjetno ubrzanje postupka njegove izradbe.

Ubrzana priprema novoga zakona u najboljem je interesu Republike Hrvatske i zbog drugih razloga. Naime, djelotvoran regulatorni okvir od ključne je važnosti za razvoj sektora elektroničkih komunikacija. Sadašnja iskustva pokazuju da pristup utemeljen na slobodnom tržišnom natjecanju omogućuje najveće pogodnosti kako privatnim, tako i poslovnim korisnicima telekomunikacijskih usluga, i to u pogledu izbora usluga, kakvoće

usluga i nižih cijena. Istodobno je potrebno osigurati odgovarajuće mjere zaštite potrošača i te zajamčiti pružanje univerzalnih usluga.

Izrada i donošenje regulatornog okvira za elektroničke komunikacijske mreže i usluge složen je postupak u kojem, uz dosljednu primjenu pravila tržišnog natjecanja između operatora i davatelja usluga, valja urediti i obvezujuće načine njihove međusobne suradnje, npr. putem ugovora o međupovezivanju (interkonekciji), pri čemu valja uvažavati i čestu neujednačenost u pregovaračkoj moći pojedinih tržišnih sudionika.

Postojeći regulatorni okvir EU-a iz 2002. godine rezultat je više od 20 godina dugog kontinuiranog procesa rasprava i analiza o načinima ostvarivanja najprikkladnijeg okruženja za razvoj kompetitivnih uvjeta u telekomunikacijskom (elektroničkom komunikacijskom) sektoru. Ovaj okvir danas predstavlja regulatorni model koji je prihvaćen kao najbolji poznati model i u mnogim izvanoeuropskim zemljama.

Ključna područja, u kojima je, u odnosu na važeći Zakon o telekomunikacijama, potrebno ostvariti potpunu usklađenost s postojećim regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, obuhvaćaju sljedeća poglavlja novoga Zakona:

- Elektroničke komunikacijske mreže i usluge (3. poglavlje)
- Univerzalne usluge (4. poglavlje)
- Prava korisnika usluga i zaštita potrošača (5. poglavlje)
- Tržišno natjecanje (7. poglavlje)
- Radiofrekvencijski spektar (9. poglavlje)
- Digitalna radijska i televizijska difuzija (10. poglavlje)
- Zaštita tajnosti podataka i sigurnost u elektroničkim komunikacijama (11. poglavlje)

Osim zakonskih izmjena koje su usmjerene usklađivanju sa zahtjevima i standardima EU-a u gore navedenim pravnim područjima, novi Zakon o elektroničkim komunikacijama ujedno bi trebao osigurati znatniji doprinos u ostvarivanju sljedećih načela i ciljeva:

- konsolidiranju i pojednostavljenju postojećeg zakonodavnog okvira u telekomunikacijama, koji osim temeljnog zakonskog propisa obuhvaća i razmjerno velik broj provedbenih propisa (poglavito pravilnika);
- daljnjem institucionalnom jačanju nacionalnog regulatornog tijela u telekomunikacijama kako bi se unaprijedilo i učinilo djelotvornijim ostvarivanje regulatornih ciljeva i obavljanje regulatornih zadaća, uz istodobno osiguranje najveće razine odgovornosti regulatornog tijela;
- osiguravanju dosljedne primjene načela tehnološke neutralnosti u regulaciji tržišta i provedbi regulatornih zadaća;
- poboljšanju djelotvornosti mehanizama sudske kontrole konačnih odluka regulatornog tijela;
- izdvajanju odredaba o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi (RiTT oprema) te odredaba o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC), i to u smislu proizvodnje, ocjenjivanja sukladnosti, izdavanja potvrde o sukladnosti, označivanja, ovlašćivanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti i stavljanja proizvoda na tržište, iz područja primjene ovoga Zakona i stavljanju u djelokrug propisa o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti;
- primjeni drugih primjerenih rješenja u skladu s najboljom praksom zemalja članica Europske unije;

- drugim zakonskim poboljšanjima i prilagodbama koje proizlaze iz iskustava stečenih u dosadašnjoj primjeni važećeg Zakona o telekomunikacijama.

Osnovna je svrha ovih Smjernica detaljnije izložiti načela i ciljeve novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama kako bi se svim relevantnim sudionicima u sektoru elektroničkih komunikacija (telekomunikacija), a osobito operatorima i davateljima telekomunikacijskih usluga, udrugama potrošača – korisnika telekomunikacijskih usluga i svima zainteresiranima, pružila mogućnost očitovanja te davanja mišljenja i prijedloga, u svrhu izrade novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama.

III. STRUKTURA I TEMELJNE SASTAVNICE NOVOGA ZAKONA O ELEKTRONIČKIM KOMUNIKACIJAMA

Struktura novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama izložena je u ovom poglavlju Smjernica, zajedno s temeljnim sastavnicama sadržaja svakog od 15 poglavlja novoga Zakona. Također su dane poveznice između predloženih novih poglavlja i postojećih članaka važećeg Zakona o telekomunikacijama:

1. Opće odredbe

Ovo poglavlje obuhvaća opće ciljeve novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama, područje primjene Zakona te zakonske pojmove i definicije potrebne za razumijevanje Zakona, koje su u potpunosti usklađeni s pojmovljem postojećeg regulatornog okvira EU-a za elektroničke komunikacijske mreže i usluge.

U ovom će poglavlju također biti razrađen i odnos između područja primjene ovoga Zakona i drugih mjerodavnih zakonskih propisa.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 1. do 3. i 5. do 7. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

2. Nacionalno regulatorno tijelo

U ovom se poglavlju uređuju status, ustrojstvo, djelokrug rada, ovlasti i financiranje nacionalnog regulatornog tijela nadležnog za elektroničke komunikacije u Republici Hrvatskoj. Pritom će se posebna pozornost posvetiti jačanju institucionalne sposobnosti i poboljšanju učinkovitosti ustrojstva nacionalnog regulatornog tijela, koja će odražavati najbolju praksu ustrojstva tih tijela u zemljama članicama EU-a. Time će se postići visoka razina ostvarivanja regulatornih ciljeva i zadaća, uz istodobno osiguranje najvećeg stupnja odgovornosti regulatornog tijela.

Funkcionalna neovisnost nacionalnog regulatornog tijela osigurat će se preuzimanjem odredaba članaka 3. i 4. Okvirne direktive (2002/21/EZ), uključujući i mogućnost da regulatorno tijelo donosi određene provedbene propise tehničke prirode, kad je za to izrijekom ovlašteno u skladu s odgovarajućim odredbama novoga Zakona.

Također se predlaže zadržati i dodatno osnažiti postojeće zakonske odredbe o ovlastima ovlaštenih osoba regulatornog tijela za poduzimanje mjera u slučaju utvrđivanja prekršaja odredaba Zakona, uključujući izdavanje prekršajnog naloga i podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 4., 8. do 12., 14., 15. i 16. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

3. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe o ovlaštenjima koje će biti u potpunosti usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a. Cilj je novoga sustava ovlašćivanja u cijelosti ukloniti prepreke za konkurentan ulazak na tržište i osigurati jednake uvjete na tržištu elektroničkih komunikacija za sve operatore i davatelje usluga.

Postojeći sustav dodjele dozvola i koncesija bit će zamijenjen institutom općeg ovlaštenja (*general authorisation*). To znači da će svi potrebni uvjeti potrebni za rad elektroničkih komunikacijskih mreža i pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga biti definirani samim zakonodavnim okvirom, umjesto u pojedinačnim dozvolama, odnosno odlukama o davanju koncesije i ugovorima o koncesiji. Navedeno se odnosi na sve vrste elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, osim onih koje upotrebljavaju prirodno ograničena opća dobra, kao što je radiofrekvencijski spektar, adresni i brojevni prostor. Ova ograničena opća dobra dodjeljivat će se na temelju pojedinačnih ovlaštenja (*individual authorisations*).

Međutim, ako operator ima osiguran pristup radiofrekvencijskom spektru, odnosno brojevima ili adresama potrebnim za pružanje usluga ili upravljanje mrežama, pravo obavljanja takvih djelatnosti može steći i na temelju općeg ovlaštenja.

U tom smislu, operator će kratkim priopćenjem obavijestiti regulatorno tijelo o svojoj namjeri pružanja usluge, pri čemu treba navesti podatke o svojem nazivu i sjedištu te kratak opis usluge koju namjerava pružati. Regulatorno tijelo u tom slučaju izdaje potvrdu o zaprimanju obavijesti, pri čemu operator nije obavezan čekati izdavanje potvrde kako bi započeo s radom.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 23. do 36. važećeg Zakona o telekomunikacijama, uz iznimku članka 24. i drugih odredaba koje se odnose na upravljanje radiofrekvencijskim spektrom.

4. Univerzalne usluge

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe o univerzalnim uslugama koje su velikoj mjeri već usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a i u važećem Zakonu o telekomunikacijama.

Dodatno će se precizirati da nijedan operator ili davatelj usluga nije *a priori* izuzet od mogućnosti proglašavanja davateljem univerzalnih usluga, što znači da se u obzir mogu uzeti i operatori pokretnih komunikacijskih mreža.

Postupak proglašavanja davatelja univerzalnih usluga obuhvaća i postupak javnih konzultacija u kojem operatori mogu iznijeti svoja stajališta o sudjelovanju u pružanju univerzalnih usluga. Novi Zakon će također precizirati da u pružanju univerzalnih usluga može sudjelovati i više operatora, i to na različitim zemljopisnim područjima ili za različite dijelove univerzalnih usluga.

Novi Zakon također zadržava mogućnost odabira davatelja univerzalnih usluga putem postupka javnog nadmetanja, kao i na temelju regulatorne odluke. U slučaju provedbe javnog nadmetanja cijena pružanja univerzalnih usluga odredit će se na temelju najpovoljnije ponude operatora, a u slučaju određivanja regulatornom odlukom, operator ima pravo podnijeti zahtjev regulatornom tijelu za nadoknadu troškova obavljanja univerzalnih usluga. Pritom će se brisati ograničenje iz važećeg Zakona o telekomunikacijama, koje propisuje da se takav zahtjev ne može podnijeti ako operator ima više od 80% udjela na tržištu univerzalnih usluga. Umjesto toga predlaže se mogućnost da regulatorno tijelo odlučuje predstavlja li cijena pružanja univerzalnih usluga nepravedno opterećenje za davatelja univerzalnih usluga.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 37. do 41. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

5. Prava korisnika usluga i zaštita potrošača

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe usmjerene na zaštitu prava korisnika usluga i potrošača, koje će biti u cijelosti usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a, kao i s najboljom praksom zemalja članica EU-a.

Precizirat će se mjere zaštite potrošača, a osobito odredbe o obrascu i sadržaju standardnih pretplatničkih ugovora i njihovu objavljivanju, uključujući navođenje cijena javnih telekomunikacijskih usluga.

U slučaju izmjene općih uvjeta poslovanja i cijena usluga davatelji usluga mogu primijeniti te izmijenjene uvjete i cijene na postojeće pretplatnike bez odgode samo ukoliko to predstavlja pogodnost za pretplatnike. U protivnom, navedene izmjene općih uvjeta poslovanja i cijena usluga mogu se primijeniti na postojeće pretplatnike uz odgodu od najmanje 30 dana. Pretplatnici također imaju pravo bez odgode raskinuti ugovor bez ikakvih posljedica u slučaju najave izmjena općih uvjeta poslovanja i cijena usluga.

Odredbe o detaljnom ispisu računa neznatno će se izmijeniti i prilagoditi pojmovima postojeće pravne stečevine EU-a.

Obveza operatora javno dostupnih telefonskih usluga da pružaju uslugu zabrane odlaznih poziva proširit će se na sve operatore.

Precizirat će se odredbe o zaštiti podataka koje se odnose na informacije o pretplatnicima u imenicima i usluge davanja obavijesti vezanih uz imenik pretplatnika.

Odredbe o zaštiti korisnika javno dostupnih telefonskih usluga također će se precizirati, osobito u smislu uvođenja dodatnih mjera zaštite od zlouporaba i prijevara koje uzrokuju internetski *dialleri*, i to u skladu s najboljom praksom zemalja članica EU-a.

Regulatorno tijelo ovlastit će se za donošenje smjernica i/ili naputaka koji će definirati primjere aktivnosti povezanih s pružanjem komunikacijskih usluga, a koje treba smatrati prijevarnim i/ili protupravnim radnjama. To se osobito odnosi na suzbijanje prijevara uzrokovanih internetskim *diallerima*.

Davatelji internetskih usluga obvezat će se na djelatno sudjelovanje u suzbijanju neželjenih elektroničkih poruka (*spam*).

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 42. do 50. te dio odredaba postojećeg članka 62. i 63. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

6. Elektronička komunikacijska infrastruktura

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe o uvjetima izgradnje, postavljanja, uporabe i održavanja infrastrukture elektroničkih komunikacija, uz osiguranje prava puta (prava služnosti) i prava na zajedničku uporabu izgrađene infrastrukture (uključujući podzemnu kabelsku kanalizaciju i antenske stupove) u skladu s mjerodavnim odredbama postojećeg regulatornog okvira EU-a. Postupak odobravanja prava puta (*rights of way*) operatorima elektroničkih komunikacijskih mreža na općem dobru i nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba bit će pojednostavljen i u najvećoj mogućoj mjeri skraćen s obzirom na rokove rješavanja podnesenih zahtjeva, uz dosljedno poštivanje važećih dokumenata prostornog uređenja (obveza planiranja navedene infrastrukture u dokumentima prostornog uređenja propisana je i važećim Zakonom o telekomunikacijama).

U provedbi navedenog postupka nacionalno regulatorno tijelo mora slijediti načela transparentnosti i nediskriminacije, a protiv konačnih odluka o ostvarivanju navedenih prava osigurati će se djelotvorni pravni lijekovi. Pritom cijene koje se naplaćuju operatorima za korištenje navedenih prava moraju odražavati stvarne ekonomske troškove.

Također će se precizirati i uvjeti uz koje operatori elektroničkih komunikacijskih mreža, u svrhu izgradnje i postavljanje potrebne infrastrukture, imaju pravo zahtijevati izvlaštenje na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s posebnim propisom o izvlaštenju, a nacionalno regulatorno tijelo predlaže se ovlastiti za izdavanje potvrda za javne komunikacijske mreže koje su od javnog (općeg) interesa, radi olakšavanja postupka izvlaštenja.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 17. do 22. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

7. Tržišno natjecanje

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe o tržišnom natjecanju koje će biti u cijelosti usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a.

Osnovna svrha odredaba o regulaciji tržišta je izbjegavanje neravnopravnog tržišnog natjecanja prouzročenog znatnijom tržišnom snagom jednog ili više operatora, a koje nije moguće djelotvorno urediti propisima iz područja zaštite tržišnog natjecanja.

Nacionalno regulatorno tijelo ima sljedeće zadaće:

1. utvrditi mjerodavna tržišta koja treba analizirati,
2. provesti analizu tržišta za svako mjerodavno tržište i ocijeniti stvarnu konkurentnost tih tržišta,
3. primijeniti mjere zaštite tržišnog natjecanja (nametanje regulatornih obveza) na operatore sa znatnijom tržišnom snagom gdje je utvrđeno da tržišta nisu stvarno konkurentna.

Novim će se zakonom utvrditi popis regulatornih obveza, s kojeg regulatorno tijelo može odabrati jednu ili više takvih obveza kako bi na najprikladniji način uklonilo utvrđene nedostatke na mjerodavnom tržištu, uvažavajući pritom načelo razmjernosti.

Većina navedenih načela sadržana je i u važećem Zakonu o telekomunikacijama, te će se ugraditi i u novi Zakon, na način koji osigurava potpunu usklađenost s postojećim okvirom EU-a.

Zemlje članice EU-a imaju obvezu obavješćivanja Europske komisije o ishodu analiza tržišta, a Europska komisija ima pravo ulaganja veta na ishode tih analiza. Ove će se odredbe također ugraditi u novi Zakon, uz odgodu primjene do dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a.

U sklopu ovoga poglavlja također će se razmotriti sljedeće:

- mogućnost uvođenja novih odredaba o međunarodnom roamingu u skladu s odgovarajućim novim propisom EU-a koji bi u međuvremenu mogao biti donesen,
- mogućnost da regulatorno tijelo nametne dodatne regulatorne obveze u skladu s odgovarajućim preporukama EU-a.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 51. do 64. važećeg Zakona o telekomunikacijama, uz iznimku dijela odredaba postojećeg članka 62. i 63. te odredaba o rješavanju sporova.

8. Adresiranje i numeriranje

U ovom se poglavlju propisuje nadležnost nacionalnog regulatornog tijela području numeriranja i adresiranja u elektroničkim komunikacijama.

Osobita će se pozornost posvetiti pitanjima upravljanja vršnom nacionalnom domenom «.hr», kako bi se osigurala najprimjerenija zakonska osnova za uređivanje upravljanja vršnom nacionalnom domenom, ne zadirući pritom u postojeća prava javne ustanove Hrvatske akademske i istraživačke mreže – CARNet u organizaciji domenskog prostora i upravljanju vršnom nacionalnom domenom.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 65. do 73. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

9. Radiofrekvencijski spektar

Ovo poglavlje obuhvaća postupak davanja ovlaštenja za uporabu radiofrekvencijskog spektra koji je velikoj mjeri već usklađen s postojećim regulatornim okvirom EU-a i u važećem Zakonu o telekomunikacijama.

Međutim, budući da će se postojeći sustav dodjele dozvola i koncesija za elektroničke komunikacijske usluge uz uporabu radiofrekvencijskog spektra zamijeniti institutom općeg ovlaštenja (*general authorisation*), potrebno je zadržati jedino odredbe o izdavanju pojedinačnih dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra. Stoga će se postojeće odredbe važećeg Zakona o telekomunikacijama, koje se odnose na koncesije i dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, prenijeti u ovo poglavlje novoga Zakona.

Pojedinačne dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra mogu se dodijeliti na temelju provedenog javnog nadmetanja ili na zahtjev, kronološkim redoslijedom zaprimanja zahtjeva, ovisno o iskazanom interesu za odgovarajući dio radiofrekvencijskog spektra. Nadalje, određeni frekvencijski pojasevi mogu se definirati kao slobodni radiofrekvencijski spektar, bez obveze operatora za pribavljanje bilo kakvih ovlaštenja za uporabu tog dijela spektra. Dodatno se predlaže se da se određeni frekvencijski pojasevi mogu definirati neutralnima u pogledu vrste usluga i tehnologija.

Predlaže se također da se određeni frekvencijski pojasevi definiraju prikladnima za trgovanje. Trgovanje radiofrekvencijskim spektrom osobito je prikladno za frekvencijske pojaseve koji su neutralni u pogledu vrste usluga i tehnologija, pri čemu je za takvo trgovanje potrebna prethodna prijava nacionalnom regulatornom tijelu ili njegovo odobrenje.

Novi će Zakon posebnu pozornost posvetiti mjerama harmonizacije radiofrekvencijskog spektra koje su prihvaćene u Europskoj uniji, u skladu s najboljom praksom zemalja članica.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 75. do 96. važećeg Zakona o telekomunikacijama, kao i odredbe o upravljanju radiofrekvencijskim spektrom koje su sada povezane s postupkom davanja koncesija (članak 24.).

10. Digitalna radijska i televizijska difuzija

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe digitalnoj radiodifuziji koje će biti u cijelosti usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a.

Postojeći regulatorni okvir EU-a u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga obuhvaća u cijelosti i sve radiodifuzijske mreže, što je već ugrađeno i u važeći Zakon o telekomunikacijama. Stoga se predlažu manje izmjene kako bi se uvele obveze koje se moraju izvršiti (*must-carry*) u pogledu prenošenja određenih radijskih i televizijskih kanala na distribucijskim platformama kojima se koristi značajan broj krajnjih korisnika kao svojim osnovnim sredstvom za prijam radijskih i televizijskih programa.

Odredbe novoga Zakona u potpunosti će se uskladiti sa zahtjevima EU-a u pogledu sustava uvjetovanog pristupa, aplikacijskih programskih sučelja i elektroničkih programskih vodiča.

Također će se razmotriti pravilo prema kojem je nositelj dozvole za radijsku frekvenciju za digitalnu radiodifuziju pravna osoba koja upravlja radiodifuzijskom mrežom. Razmotrit će se i uloga regulatornog tijela nadležnog za elektroničke medije pri dodjeli pristupa multipleksima.

11. Zaštita tajnosti podataka i sigurnost u elektroničkim komunikacijama

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe o zaštiti tajnosti podataka i sigurnosti u elektroničkim komunikacijama, koje su velikoj mjeri već usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a i u važećem Zakonu o telekomunikacijama. Dodatno će se ugraditi odredbe o pohranjivanju podataka iz Direktive o pohranjivanju podataka (Direktiva 2006/24/EZ), koja definira zahtjeve za pohranu određenih podataka o prometu od strane operatora nepokretnih i pokretnih komunikacijskih mreža i davatelja usluga pristupa internetu, elektroničke pošte i telefonije. Primjena navedenih odredaba bit će uređena u poglavlju novoga Zakona o prijelaznim i završnim odredbama, a dodatno će se razmotriti utjecaj tih odredaba na troškove operatora i davatelja usluga.

Ovo poglavlje obuhvaća i odredbu da nacionalno regulatorno tijelo može dopustiti uporabu uređaja za ometanje radiofrekvencijskog spektra (*jammer*) kako bi se uspostavila posebna područja bez mogućnosti uporabe mobilnih uređaja, i to samo iz razloga nacionalne sigurnosti.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 105. do 111. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

12. Donošenje odluka i rješavanje sporova

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe koje se odnose na specifičnosti upravnog postupka koji provodi nacionalno regulatorno tijelo te prijedloge za poboljšanje djelotvornosti rješavanja upravnih sporova iz ovoga područja. U suradnji s Ministarstvom pravosuđa predlaže se definirati odgovarajuća rješenja za poboljšanje djelotvornosti rješavanja upravnih sporova protiv konačnih akata regulatornog tijela, koja bi mogla obuhvaćati sljedeće:

- utvrđivanje obveze Upravnog suda Republike Hrvatske da rješava upravne tužbe protiv odluka regulatornog tijela unutar određenog vremenskog roka (po mogućnosti ne duljeg od 6 mjeseci),
- osnivanje posebnog odjela/vijeća unutar Upravnog suda Republike Hrvatske koji bi se bavio isključivo tužbama podnesenim protiv akata iz područja elektroničkih komunikacija, odnosno tužbama podnesenim protiv akata iz nadležnosti i drugih regulatornih tijela,
- izuzimanje od primjene odredaba Zakona o općem upravnom postupku, koje se odnose na poništavanje, ukidanje, izvanredno ukidanje i proglašavanje odluka ništavnim, na konačne odluke nacionalnog regulatornog tijela,
- utvrđivanje obveze da Upravni sud Republike Hrvatske mora provesti javnu kontradiktornu raspravu u postupcima rješavanja upravnih sporova u području elektroničkih komunikacija.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeći članak 13., kao i odredbe o rješavanju sporova iz drugih poglavlja važećeg Zakona o telekomunikacijama.

13. Inspekcijski i stručni nadzor

Ovo poglavlje obuhvaća odredbe o obavljanju inspekcijskog i stručnog nadzora te pripadajućim ovlastima inspektora elektroničkih komunikacija u ministarstvu nadležnom za elektroničke komunikacije, te stručnih nadzornika elektroničkih komunikacija pri nacionalnom regulatornom tijelu.

Budući da se uvoz, stavljanje na tržište i uporaba radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme, te električne i druge tehničke opreme izostavlja iz područja primjene novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama, predlaže se brisanje nadležnosti Državnog inspektorata u ovom poglavlju novoga Zakona. Razmotrit će se i mogućnost proširenja ovlasti stručnih nadzornika nacionalnog regulatornog tijela na način da njihove ovlasti obuhvate i inspekcijske ovlasti.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 112. do 115. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

14. Kaznene odredbe

U ovom poglavlju sustavno će se urediti kazne za prekršaje pojedinih odredaba Zakona, koje počinu pravne i fizičke osobe, a zamijenit će postojeće članke 116. do 118. važećeg Zakona o telekomunikacijama.

15. Prijelazne i završne odredbe

Ovo poglavlje obuhvaća, uz ostale uobičajene odredbe, i prijelazne odredbe kojima će se osobito urediti sljedeće:

- zamjena postojećih koncesija, dozvola i drugih ovlaštenja operatora i davatelja usluga s odgovarajućim ovlaštenjima u skladu s novim Zakonom,
- nastavak važenja i primjene svih postojećih regulatornih obveza operatora i davatelja usluga sa znatnijom tržišnom snagom, do njihova opoziva ili zamjene drugim regulatornim obvezama na temelju provedene analize mjerodavnih tržišta u skladu s novim Zakonom,
- utvrđivanje onih odredaba novoga Zakona koje će se primjenjivati tek od dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

Ovo poglavlje zamijenit će postojeće članke 119. do 124. važećeg Zakona o telekomunikacijama

IV. RADIJSKA OPREMA I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA TE ELEKTROMAGNETSKA KOMPATIBILNOST (EMC)

Odredbe članaka 97. do 104. važećeg Zakona o telekomunikacijama, koje se odnose na radijsku opremu i telekomunikacijsku terminalnu opremu (RiTT oprema) te elektromagnetsku kompatibilnost (EMC), i to u smislu proizvodnje, ocjenjivanja sukladnosti, izdavanja potvrde o sukladnosti, označivanja, ovlašćivanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti i stavljanja proizvoda na tržište, izdvojit će se iz područja primjene novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama, poštujući načelo odvajanja propisa o elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama od propisa koji uređuju opremu u skladu s direktivama novoga pristupa Europske unije.

Međutim, odredbe navedenih članaka iz važećeg Zakona o telekomunikacijama, koje se odnose na bitne zahtjeve elektromagnetske kompatibilnosti, zahtjeve sigurnosti i zaštite zdravlja ljudi, te na utvrđivanje i uklanjanje uzroka smetnji izazvanih djelovanjem

elektromagnetskih polja, ostaju sastavni dio novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama, te će biti sadržane unutar poglavlja 9. Radiofrekvencijski spektar.

V. JAVNA RASPRAVA

Javna rasprava o izradi novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama provest će se na temelju ovih Smjernica, nakon što ih prihvati Vlada Republike Hrvatske.